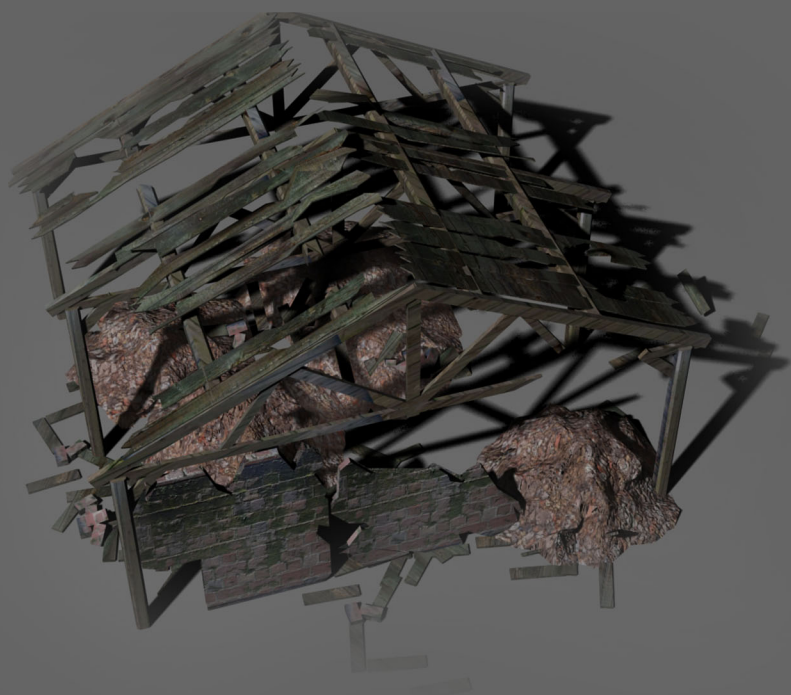

EMILIAN DOBRESCU

vol. III

meseria de intelectual

publicistică

CORECTBooks

Emilian DOBRESCU

**MESERIA DE
INTELECTUAL**

VOL. III

Editura Virtual

2011

ISBN(e): 978-606-599-381-5

Avertisment

*Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare.
Multiplicarea textului, sub orice formă este sancționată conform legilor penale în
vigoare.*

Digitizare realizată de Merlin IT Consulting Ltd. London, U.K.

Cuprins

PARTEA I - SCRIERI ECONOMICE

CAVALCADA INVESTIȚIILOR DIN ROMÂNIA.....	2
ECONOMIA RUSĂ ÎN 2003	7
Piața bancară, financiară și de capital.....	8
Investiții străine	9
Influența politicului	9
ETICHETA ECOLOGICĂ.....	11
Brandul economic al Uniunii Europene	11
Uniformizarea etichetării alimentelor în Uniunea Europeană.....	13
Folosirea etichetei ecologice în România.....	15
FONDURI EUROPENE.....	17
CADRUL STRATEGIC NAȚIONAL DE REFERINȚĂ (CSNR) 2007-2013	24
PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ (POS ASISTENȚĂ).....	25
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL (POR)	26
TINERII ÎN ACȚIUNE	27
CUM SE OBȚIN FONDURILE STRUCTURALE.....	28
FONDURILE STRUCTURALE.....	30
GENERALITĂȚI ȘI PRIORITĂȚILE PENTRU MEDIU.....	30
FONDURI PENTRU SATELE ROMÂNEȘTI.....	36
MĂSURILE ACREDITATE APDRP.....	36
Programul de dezvoltare a infrastructurii în spațiul rural.....	39
NOUL GAZPROM.....	41
PACTUL DE STABILITATE DECEDAT.....	46
PIAȚA RETAILULUI BANCAR	50
PIB-URI EUROPENE ÎN 2004 ȘI 2005.....	53
PIB-ul în 2005	55
PIB-URI ÎN 2006 ȘI 2007	57
Concentrarea bogăției la nivel global	57
Creșterea numărului milionarilor.....	57
PIB-ul României în 2006.....	58
PIB-uri europene în 2007.....	59
PIB-ul României în 2007	60
Previzțiuni privind PIB-ul României	60

PERIOADELE DE TRANZIȚIE LA UE	62
PERSPECTIVELE UNIUNII EUROPENE	66
Perspectivele bugetare	66
Perspectivele financiare	66
Perspectivele mondiale	68
PIAȚA IMOBILIARĂ ÎN PERSPECTIVA INTEGRĂRII EUROPENE	69
O comparație: piețele mobiliare din România și Bulgaria.....	70
Influențele negative ale pieței caselor naționalizate	71
Evoluții pe piața imobiliară	72
PROGRAMELE ISPA ȘI SAPARD	75
SUBVENȚII EUROPENE PENTRU AGRICULTORI.....	78
PARTEA a II-a - SCRIERI DESPRE ȘTIINȚĂ	
CELE MAI BUNE UNIVERSITĂȚI DIN LUME.....	83
Universitățile americane	83
UE are nevoie de universități modernizate.....	84
Ierarhizarea universităților. Clasificarea Shanghai.....	87
CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ EUROPEANĂ	89
Programele Cadru (PC) de cercetare științifică ale Uniunii Europene	89
REȚEAUA EUROPEANĂ A INSTITUTELOR DE CERCETARE PENTRU AGRICULTURĂ ȘI POLITICI RURALE (ENARPRI)	90
REȚEAUA DE CERCETARE PENTRU DEZVOLTARE EUROPEANĂ (EUDN).....	91
REȚELE DE COMUNICAȚII DE DATE DANTE – GEANT	91
NOI CONCEPTE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ	92
Spațiul, aria sau zona europeană a cercetării	93
Caracteristicile cercetării științifice europene	97
PREMII ALE UNIUNII EUROPENE.....	98
ROLUL FUNDAȚIILOR ȘI AL SECTORULUI NON-PROFIT ÎN CREȘTEREA INVESTIȚIILOR ÎN CERCETARE-DEZVOLTARE	100
RAPORTUL BUZEK SAU AL COMISIEI ITRE (PENTRU INDUSTRIE, CERCETARE ȘI ENERGIE) REFERITOR LA PC 7.....	103
Prioritățile Spațiului sau Zonei Europene a Cercetării	104
Procedura oficială cu un singur pas a fost anulată.....	107
REȚEA DE EXCELENȚĂ PENTRU UCENICIE PROFESIONALĂ	110
Cercetarea științifică românească în 2009	116
PC 7 și tendințele viitoare în cercetarea științifică europeană.....	117

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC ÎN 2006.....	119
Învățământul superior.....	119
Învățământul preuniversitar.....	119
Soluții posibile.....	120
MITURILE STRATEGIEI DE LA LISABONA.....	123
Este viabilă Strategia de evoluție a UE?.....	123
„Programul de făurire” a UE continuă !.....	123
Miturile (ne) realiste ale Strategiei.....	124
CONCEPTE OBIECTIV ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ.....	125
RECUNOAȘTEREA CALIFICĂRILOR PROFESIONALE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ.....	128
PROGRAMUL JEAN MONNET.....	131
PROGRAMUL MARCO POLO.....	133
PROGRAMUL MARCO POLO.....	133
PROTEJAREA MĂRCILOR NAȚIONALE ÎN SPAȚIUL EUROPEAN.....	136
PIAȚA MUNCII ȘTIINȚIFICE COMPETITIVE.....	142
PLATFORMELE TEHNOLOGICE EUROPENE.....	146
REFORMA EDUCAȚIEI EDUCAȚIEI EUROPENE ȘI AUTOHTONE.....	150
Educația – proces milenar de socializare.....	150
Costurile reformei educației în Uniunea Europeană.....	154
Prioritățile educației în România.....	155
SPECIFICUL POPORULUI ROMÂN.....	159
STUDII ȘI LUCRĂRI DE REFERINȚĂ.....	167
STUDIILE DE IMPACT ALE INSTITUTULUI EUROPEAN DIN ROMÂNIA.....	169
Studiile din 2004.....	169
LISTA STUDIILOR REALIZATE PENTRU ANUL 2006.....	173
Studiile din 2007.....	173
LISTA STUDIILOR REALIZATE PENTRU ANUL 2007.....	174
TABLOUL DE BORD EUROPEAN AL INOVAȚIEI.....	176
NOILE PISTE ALE INOVAȚIEI.....	179
ORGANISMELE MODIFICATE GENETIC.....	183
VACILE HRĂNITE CU PORUMB TRANSGENIC AU MURIT.....	187
DEZVOLTAREA ȘI PROMOVAREA.....	197
SERVICIILOR CULTURALE.....	197
WIKIPEDIA.....	211

PARTEA a III-a - SCRIERI SOCIAL-POLITICE

AFRICA – UN NOU ÎNCEPUT.....	215
Africa – « leagăn al civilizației ».....	215
... dar și leagăn al colonialismului multiseclar.....	215
Piață de consum sui-generis.....	218
Teritoriu al influențelor.....	221
Summit-ul UE – Africa, de la Lisabona	224
ANUL ȘOBOLANULUI ADUCE MULTE CUTREMURE... POLITICE.....	227
Cutremurele din România.....	227
Expertizarea clădirilor și a zonelor geologice	228
Lecțiile cutremurelor	229
Diminuarea efectelor cutremurelor	230
PARADOXUL EUROPEAN AL AMÂNĂRII ADERĂRII.....	231
CLAUZE DE SALVGARDARE.....	235
CELE TREI ȚINTE	238
IRAKUL – prima țintă atinsă	238
IRANUL – următorul pas	239
REPUBLICA POPULARĂ DEMOCRATĂ COREEANĂ (RPDC) – o țintă mai îndepărtată... 244	
NOUA CRIZĂ COREEANĂ - calendar	245
IRANUL. CRONICA ULTIMULUI RĂZBOI ANUNȚAT	250
COMISIA EUROPEANĂ ÎN 2008	260
Comisia în 2006.....	260
Comisia în 2007.....	260
Comisia în 2008.....	261
CONSECINȚELE ECONOMICE ALE PĂCII.....	263
CONSTITUȚIA EUROPEANĂ LA ZENIT	266
INTERVIU CU DOMNUL BRUNO GOLLNISCH.....	268
DEPARTAMENTUL PENTRU AFACERI EUROPENE.....	272
FEMEILE (NU) SUNT EGALELE BĂRBAȚILOR	276
FEMEILE (NU) SUNT EGALELE BĂRBAȚILOR	276
Sclavia domestică se impune	276
Statisticile consfințesc inegalitatea dintre sexe.....	278
Reacția Comisiei Europene	280
ALTE STATISTICI RELEVANTE	281
Inteligența emoțională și femeile.....	283

Problema este de actualitate peste tot.....	285
Reducerea violenței împotriva femeii.....	286
Cartea Femeilor din UE.....	288
CORUPȚIA ÎN LUME ȘI LA NOI.....	291
PLANETA, UE ȘI ROMÂNIA AU O PROBLEMĂ COMUNĂ: CEA DEMOGRAFICĂ.....	300
SFERA GEOPOLITICĂ A RUSIEI.....	305
RECORDURILE „EUROPENE” ALE RUSIEI.....	307
MAREA NEAGRĂ – NOUA ZONĂ DE INTERES A UNIUNII EUROPENE.....	309
ORGANISME DE COOPERARE ÎN ZONA EUROPEI DE SUD-EST, A BALCANILOR ȘI A MĂRII NEGRE.....	310
Pactul de Stabilitate pentru Europa de sud-est.....	310
Organizația Cooperării Economice la Marea Neagră (BSEC).....	310
Organizația pentru democrație și dezvoltare economică - GUAM.....	311
Forumul Mării Negre pentru Dialog și Parteneriat.....	314
EXTRASE DIN LUĂRILE DE CUVÂNT ALE PARTICIPANȚILOR LA PRIMUL FORUM AL MĂRII NEGRE PENTRU DIALOG ȘI PARTENERIAT.....	315
CANALUL DUNĂRE – MAREA NEAGRĂ.....	319
DESPRE TRATATUL DE ADERARE.....	322
SENSURILE CONCEPTULUI CAPACITATE DE ABSORBȚIE.....	325
GRANTURI PENTRU CONSOLIDAREA SOCIETĂȚII CIVILE DIN ROMÂNIA.....	331
BANI EUROPENI PENTRU ÎNFRĂȚIREA ORAȘELOR.....	337
MOZAIC EUROPEAN.....	340
PERMISUL EUROPEAN DE CONDUCERE.....	340
ROMÂNIA APLICĂ DE LA 1 IANUARIE 2007 REGULA GRAVIER: ACCESUL NEDISCRIMINATORIU PE BAZE EGALE LA ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DE STAT.....	341
PAȘII PE CARE TREBUIE SĂ-I URMEZE UN FERMIER, PENTRU A PRIMI PLĂȚI DIRECTE PE SUPRAFAȚĂ.....	341
CONSUMUL DE ALCOOL.....	343
PREMIILE SAKHAROV.....	343
PIAȚA ASIGURĂRILOR ÎNTRE ZENIT ȘI NADIR.....	345
PIRATERIA MUZICALĂ ȘI SOFTWARE.....	349
STATISTICI DESPRE PIRATERIE.....	354
PARLAMENTUL EUROPEAN.....	356
STRUCTURA PARLAMENTULUI EUROPEAN DUPĂ ALEGERILE DIN IUNIE 2004.....	357
Cine sunt și ce fac parlamentarii europeni.....	358

Două parlamente ale planetei	359
PARALELĂ ÎNTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONGRESUL SUA	359
Președintele Parlamentului European	360
Noul statut al asistenților deputaților europeni	362
Alegerile din 2009 pentru Parlamentul European	363
BUCUREȘTIUL ȘI POLUAREA	365
Unul din cele mai scumpe și nepopulare locuri din Europa	365
Unul din cele mai aglomerate și poluate orașe	365
Un bucureștean se bucură de 2,5 mp de spațiu verde în loc de 12	366
Ultimul top și ultimul titlu	367
PROTOCOLUL KYOTO	369
POLITICA DE MEDIU A UNIUNII EUROPENE.....	374
POLITICA FINANCIARĂ A UNIUNII EUROPENE	379
POLITICA TURISMULUI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ	385
POLITICA EXTERNĂ ȘI DE SECURITATE COMUNĂ A UNIUNII EUROPENE	387
Responsabilii și Domeniile Politicii Externe și de Securitate Comună (PESC).....	387
Liniile directoare ale PESC	389
Principalele probleme ale PESC apreciem că sunt următoarele:	389
PROBLEME ȘI REALIZĂRI ALE UNIUNII EUROPENE	395
1. Problema energetică.....	395
2. Relansarea economiei	395
3. “Precedentul Kosovo”	397
4. Președintele Comisiei Europene	397
5. Președintele Uniunii Europene	397
6. Uniunea Mediteraneană	398
7. Anuarul multimedia	399
8. Extinderea Uniunii.....	399
RAPORTUL DEZVOLTĂRII UMANE 2003	401
O NOUĂ VIZIUNE ÎN RELAȚIILE INTERUMANE.....	404
RECONSTRUCȚIE REGIONALĂ.....	406
REFORMA JUSTIȚIEI COMUNITARE.....	416
REFORMA BUGETULUI COMUNITAR	423
Optimism bine controversat.....	423
Bugetul pe 2006.....	425
Bugetul pe 2007.....	426

Bugetul pe 2008.....	426
Bugetul pe 2009.....	428
Pașii reformei.....	429
Rolul Comisiei Europene.....	429
Dv ați participat la reforma bugetului comunitar?.....	430
Poziția României.....	431
Bugetul UE pentru 2010. Scenarii și excepții.....	432
REFORMA SERVICIILOR DE SĂNĂTATE.....	436
TENDINȚE MONDIALE ALE OCUPĂRII RESURSELOR UMANE.....	439
“RELANSAREA” STATELOR CENTRAL ȘI EST-EUROPENE.....	442
REPREZENTANȚII EUROPENI AI ROMÂNIEI.....	445
ȘTEFAN C. ZELETIN – SOCIOLOG, ECONOMIST ȘI FILOSOF.....	452
ȘAPTE PREȘEDINȚII ROTATIVE ALE UNIUNII EUROPENE.....	457
Britanicii.....	457
Austriecii.....	458
Finlandezii.....	459
Germanii.....	460
Lusitani.....	461
Slovenii și Francezii.....	461
Cehii.....	462
TREI PLANURI DE REFORMARE A UNIUNII EUROPENE.....	464
Șapte incertitudini domină viitorul Europei:.....	464
Planul Schuman.....	465
Planul C.....	466
Planul Blair.....	467
VIITORUL DEMOGRAFIC AL UNIUNII EUROPENE ȘI AL ROMÂNIEI.....	469
Noi tendințe în “normativele” demografice europene.....	470
Noi măsuri pentru promovarea lucrătorilor în vârstă.....	471
Populația islamică și Europa.....	473
Tendințe negative în demografia românească.....	473
Carta Verde a populației României.....	476

PARTEA I - SCRIERI ECONOMICE

CAVALCADA INVESTIȚIILOR DIN ROMÂNIA

În perioada tranziției de la economia planificată la economia de piață, investițiile străine au constituit una din cele mai controversate probleme economice din țara noastră. În noua sa formă din 2001, Legea investițiilor nu introduce discriminări între investitorii străini și cei români și prevede o serie de facilități pentru ambele categorii. Potrivit noului act normativ, investițiile directe având valori de 1 până la 10 milioane de dolari SUA, realizate într-un termen de maximum 24 de luni, vor fi controlate direct de ministerul respectiv, în timp ce investițiile de mai mult de 10 milioane de dolari SUA vor fi urmărite de Agenția Română pentru Investiții Străine, subordonată primului ministru. O altă dispoziție legală vizează simplificarea procedurilor și scurtarea considerabilă a termenelor în care vor fi emise avizele, autorizațiile și licențele de înregistrare a firmelor.

Investitorii străini pot să transfere în străinătate profiturile anuale în deviza investiției, sumele obținute din vânzarea acțiunilor respective, „precum și sumele provenite din lichidarea investițiilor, în condițiile regimului devalurilor din România” - se arată în lege. Este cazul, în primul rând, al dividendelor și al beneficiilor obținute de la societatea respectivă - dacă sunt acționari sau asociați - sau din profitul unei sucursale. Pot fi transferate în străinătate, în aceleași condiții, veniturile obținute în cazul unei asociații cu participare, ca și veniturile obținute prin vânzarea de acțiuni sau părți sociale. De același regim juridic se bucură sumele obținute din lichidarea unei societăți, sumele obținute cu titlul de despăgubiri, ca urmare a unei exproprieri sau a aplicării unei alte măsuri cu efect echivalent, precum și alte venituri, potrivit formei de realizare a investiției. Întreprinzătorii străini au dreptul de a converti sumele care le revin în devizele investiției, precum și dreptul de a transfera devizele în țara de origine, în limita reglementărilor asupra regimului devalurilor. Ei au și dreptul de a-și alege instanțele judiciare și arbitrajul competente pentru a regla eventualele litigii.

Investițiile făcute în România nu pot fi naționalizate, expropriate sau supuse altor măsuri echivalente, cu excepția cazurilor de interes public. Asemenea măsuri vor fi nediscriminatorii, efectuate în conformitate cu legea și precedate de o despăgubire adecvată și efectivă, potrivit valorii de piață a investiției, la data luării măsurii respective. Dacă valoarea despăgubirii nu poate fi determinată, ea va fi stabilită de comun acord de către părți, „pe baza principiilor echitabile, în funcție de capitalul investit și de valoare de piață a investiției”. Legea investițiilor prevede, de asemenea, că bunurile importate constituie un aport la investiția realizată, fiind exonerate de taxa pe valoarea adăugată (TVA). De același regim beneficiază materiile prime, materialele consumabile,

piesele de schimb și componentele importate „necesare și utilizate efectiv în producția proprie, pe o perioadă de doi ani, calculată de la data punerii în funcțiune a obiectivului”. Dacă aceste bunuri sunt cumpărate în România, ele vor fi exonerate de TVA. Investițiile realizate în România vor fi de asemenea exonerate de impozitul pe profit. Astfel, investițiile din agricultură și industria alimentară, infrastructura de transport, tehnologia informației și a comunicațiilor, cercetare, sănătate, învățământ și turism vor fi exonerate de impozitul pe profit pe o perioadă de patru ani de la data punerii în funcțiune a obiectivului. După această perioadă de „grație”, investitorii vor beneficia anual de o reducere de impozit pe profit, în următoarele condiții: 50 la sută pentru impozitul pe profitul reinvestit, pentru a cumpăra mașini, utilaje și echipamente noi, sau de 25 la sută pentru impozitul pe profit, dacă mai mult de 15 la sută din cheltuieli sunt destinate cercetării științifice vizând dezvoltarea tehnologiilor noi în România și procesul de formare profesională și dacă cel puțin 30 de noi locuri de muncă sunt create prin dezvoltarea investiției existente sau printr-o nouă investiție.

Legea investițiilor prevede și sancțiuni. Dacă obligațiile nu sunt respectate, Ministerul Economiei și Finanțelor începe procedurile de retragere a facilităților. În același timp, ministerul va cere organelor abilitate să stabilească suma care va trebui restituită și care reprezintă contravaloarea facilităților de care investitorul a beneficiat, precum și penalitățile aferente. În funcție de capitalul societății comerciale, de pachetul de acțiuni și de necesitatea de a atrage investitori strategici, sunt utilizate următoarele metode tehnice:

- pentru investițiile directe: licitații deschise; licitații în plic închis; licitații preselecționate; negociere directă;
- pentru investițiile de portofoliu: licitație electronică pe piața secundară de capital RASDAQ; ofertă publică prin intermediul Bursei de valori București.

POSIBILE BARIERE ADMINISTRATIVE ÎN CALEA INVESTIȚIILOR STRĂINE

- terenul, situarea, utilitățile
- cerințe de natură funcțională
- înregistrarea companiei
- îndeplinirea cerințelor legislației investițiilor
- depozite bancare inițiale solicitate
- permisul de ședere și de muncă
- taxele necesare pentru înregistrare
- obținerea licenței de investitor străin
- permisul pentru afaceri și comerț
- înregistrarea în evidențele statistice

- existența și conformitatea "opening reporting"
- programul de asigurări sociale și de pensii
- înregistrarea la asigurările sociale
- terenul, situarea, utilitățile
- accesul la teren
- certificatul de urbanism
- aprobările de ordin general
- autorizația de construcție
- conectarea la utilități
- telefon și fax
- apă și canalizare
- poștă și coletărie

CERINȚE DE NATURĂ FUNCȚIONALĂ

- autorizația de export-import
- procesul de derulare a activității de import-export
- liberalizarea cursului de schimb
- certificatul situației fiscale
- inspecțiile sanitare și de mediu
- inspecțiile privind raporturile de muncă
- impozitele privind asigurările sociale

În clasamentul țărilor de proveniență a investițiilor în societățile comerciale cu participare străină, cumulată pentru întreaga perioadă a anilor 1991-2006, pe primele locuri figura Olanda (primul loc cu 14,3 la sută din total investiții străine, exprimate în echivalent valută), Germania (cu 9,6 la sută), Franța (cu 8,5 la sută), SUA (cu 8 la sută) și Cipru (cu 6,8 la sută). Un studiu realizat în 2002 de Banca Mondială, cu titlul "Bariere administrative în calea investițiilor străine în țările în curs de dezvoltare" și semnat Jacques Morisset și Olivier Lumenga Neso inventariază principalele categorii de bariere administrative în calea investițiilor străine. În rândul țărilor analizate, România ocupa ultimul loc, fiind socotită cea mai costisitoare dintre țările respective pentru pornirea unei noi afaceri și antepenultimul loc în ce privește investitorii străini, situație mai proastă având doar Turcia și Mozambicul. Situația era cu atât mai alarmantă, cu cât printre competitorii noștri, în studiul respectiv, nu se numărau economii dezvoltate, ci, cele ale unor țări precum Uganda, Lesotho sau Burkina Faso.

Investițiile străine directe, raportate la numărul populației, se situau în 2001 printre cele mai scăzute din zonă. Dacă avem în vedere faptul că o bună parte din investițiile directe se datorează privatizărilor și nu investițiilor noi, putem considera că România rămâne încă prea puțin atractivă pentru capitalurile străine. Potrivit evaluărilor Băncii Mondiale, barierele administrative în calea mediului de afaceri, în general și a investițiilor străine, în special, precum și costurile necesare demarării unei afaceri sunt în România printre cele mai ridicate din lume.

Investițiile străine directe (ISD) nete au fost de 1.194 milioane euro, în 2002 și 1.345 milioane euro în 2003. Aceasta situa România pe ultimul loc în rândul celor 12 țări noi membre sau candidate la UE. România a atras în perioada 1990-2002, cca 10 miliarde de dolari SUA, cu mult mai puțin față de Polonia - 38 de miliarde de dolari SUA, Cehia - 26 de miliarde de dolari SUA, Ungaria - 25 de miliarde de dolari SUA. Investițiile directe pe locuitor au fost în România, între 2001-2003, de patru ori mai mici decât media statelor central europene (Polonia, Cehia, Ungaria, Slovacia). Potrivit analizei "World Investment Prospects", calificativul mediu al climatului investițional din România a fost, în perioada 1999-2003, de 4,86 puncte, pe o scară unde maximum ajunge la 10. Cele mai mari note au fost obținute la capitolele de stabilitate politică (6,9 puncte), politicile privind investițiile străine (6,1 puncte) și piața muncii (5,9 puncte). În 2002, România, cu peste un miliard de dolari SUA atrași prin investiții străine s-a clasat pe locul 91 în lume în ceea ce privește indicii de performanță în domeniu, fiind urmată de Indonezia, Maroc, Columbia, Uzbekistan și Honduras. În 2003 deși s-a mizat pe obținerea unui volum dublu de investiții străine față de 2002, investițiile străine directe au scăzut cu 18 la sută față de anul precedent, situându-se la 560 miliarde dolari SUA. Anul 2003 a marcat al treilea an de scădere consecutivă a investițiilor străine directe în țara noastră.

În 2006, România se afla pe locul șapte în Europa, în topul țărilor atractive pentru investitorii străini; în acest an s-au implementat 140 proiecte de investiții străine directe, cu 63 la sută mai mult decât în 2005¹. În perioada 2006-2007, indicatorii de performanță ai economiei naționale s-au îmbunătățit, ca urmare a derulării finale a procesului aderării la UE, precum și a integrării depline în această organizație, în perioada 2007-2008. Agenția internațională de rating Japan Credit Rating Agency (JCR) anunța pe 9 septembrie 2005, îmbunătățirea rating-ului acordat României, până la categoria de risc aferentă nivelului investițional (investment grade), caracteristic

---

¹ pe primul loc în acest top se afla Marea Britanie, cu 686 de proiecte, urmată de Franța și Germania, cu 565, respectiv 286 de proiecte. Printre primele 15 țări atractive pentru investitori se mai găsesc Polonia (6), Cehia (9), Ungaria (11), Rusia (13). Cea mai mare parte a proiectelor de investiții străine din Europa proveneau în 2006 din Statele Unite ale Americii (990), Germania (449), Marea Britanie (239), Japonia (189), Franța (169). Europa de Vest a fost cea mai atractivă zonă pentru investitorii străini, aici fiind implementate 74 la sută din totalul proiectelor, de aproape trei ori mai mult decât în Europa Centrală și de Est (26 la sută din total). Potrivit Ernst & Young aceasta reflectă atractivitatea Europei de Vest pentru investițiile în sectorul serviciilor. Majoritatea țărilor din Europa Centrală și de Est prezente în acest top au coborât în clasament față de anul 2005, ceea ce reflectă scăderea investițiilor în producție. Companiile care caută piețe cu mână de lucru ieftină investesc mai degrabă în China sau în alte țări din Asia decât în Europa Centrală și de Est

țărilor cu o solvabilitate acceptabilă pentru marea majoritate a investitorilor. Confor JCR, România a trecut, astfel, de la gradul BB+ la BBB- în ceea ce privește împrumuturile suverane pe termen lung și de la BBB- la BBB, la categoria împrumuturi suverane pe termen lung. A fost subliniată, totodată, necesitatea îmbunătățirii factorilor calitativi, așteptându-se ca Guvernul să-și concentreze atenția pe reforma justiției și accelerarea competiției. JCR a estimat că România va continua să înregistreze o creștere economică de peste 5 la sută anual până în anul 2008, în timp ce rata șomajului va crește puțin datorită faptului că procesul de restructurare a personalului va avea loc în principal, în sectorul public. Pentru perioada până în anul 2013 s-a estimat că reformele structurale, cât și statutul de membru al UE vor face din România un mediu investițional tot mai atractiv, oferind posibilități de investiții în multiple domenii cum sunt: modernizarea aparatului productiv, infrastructura de transport, protecția mediului, agricultura și dezvoltarea rurală etc.

În 2007, investițiile străine nete la Bursa de Valori au fost de 226 milioane euro, în creștere cu 33 la sută față de 2006, creștere similară cu cea înregistrată în 2006 față de 2005. Pe ansamblul anului 2007 investitorii străini au cumpărat acțiuni în valoare de 1,66 miliarde euro, reprezentând 40 la sută din valoarea tranzacțiilor, în timp ce vânzările s-au ridicat la 1,43 miliarde euro, adică 34 la sută din valoarea tranzacțiilor². Autoritățile și specialiștii sperau însă la un ritm mai mare după aderarea României la UE. O creștere semnificativă a intrărilor nete de capital străin s-a produs în prima parte a anului 2007, însă începând cu luna iulie investițiile străine s-au diminuat, unele din ultimele luni ale anului marcând chiar ieșiri nete de capital. Primele săptămâni ale anului în curs au fost cele mai slabe din istoria Bursei de Valori din România. În 20 de zile din ianuarie curent, bursa a pierdut o treime din capitalizarea ei, ceea ce pentru investitorii de portofoliu importanța ai bursei înseamnă pierderi substanțiale de zeci și sute de mii de euro.

---

² după Vlad Nicolaescu, Investiții străine record, dar sub așteptări, în Ziarul financiar, 29 decembrie 2007, p. 5

ECONOMIA RUSĂ ÎN 2003

Portret de țară

- Ritmuri de creștere: 9 la sută în 2000; 5 la sută în 2001; 4,3 la sută în 2002 și 6,9 la sută, pe primele 8 luni din 2003 (estimări: 5,9 la sută pe întregul an); prognoză de 5,2 la sută pentru 2004; ritm mediu anual în perioada 2000-2004: 6 la sută, unul din cele mai mari de pe planetă;

- PIB: cca 106 miliarde dolari SUA, în 2003 (față de cca 11.000 miliarde dolari SUA, pentru SUA) (estimări);

- Rezerve valutare: 62 miliarde dolari SUA;

- Datorie publică: 166 miliarde dolari SUA în 1998; 109 miliarde dolari SUA în 2003 (estimare);

- Datorie externă: 42 miliarde dolari SUA numai către țările creditoare, membre ale Clubului de la Paris; rate și dobânzi scadente în 2002 – 14 miliarde dolari SUA, iar în 2003 – 17,3 miliarde dolari SUA;

- Serviciul datoriei: 11,5 miliarde dolari SUA în 2001, adică cca 30 la sută din cheltuielile bugetare anuale ale Rusiei.

Economia Rusiei

Ultimul an de declin economic după 1993 a fost 1999, când se mai înregistra încă un ritm foarte lent – “ețânistic” – de realizare a reformelor structurale în economia rusă. Trocul sau barterul reprezentau 1/3 din totalul schimburilor în economia rusă. Apoi s-a resimțit un efect benefic indus pentru exporturi de rubla devalorizată, după criza din 1998. În 2001-2002, economia nu a mai beneficiat de pe urma deprecierei rublei, dimpotrivă, intrările masive de dolari din exporturile de combustibili (petrol, gaze naturale) și materii prime ale căror prețuri au crescut, au dus la aprecierea rublei și la scăderea capacității concurențiale a produselor rusești.

Economia este puternic dependentă de exporturile de petrol, realizate de mari firme private; când prețul barilului de țiței crește, un flux suplimentar de dolari irigă economia și invers. Restul economiei este dominat de întreprinderi de stat ineficiente. Structura industrială este învechită, rămânerea în urmă a tehnologiei ruse este datorată slabei dezvoltări a infrastructurii și lipsei culturii organizaționale; peste 70 la sută din utilaje sunt mai vechi de 10 ani. Productivitatea muncii în industrie reprezintă cel mult o cincime din productivitatea obținută în statele dezvoltate, iar în agricultură este și mai scăzută. Structura industrială necorespunzătoare și necorelarea sectoarelor economic și bancar sunt principalele cauze ale actualei stări a economiei ruse. Numai ceea ce se

numea “complexul militar-industrial” mai este competitiv și dispune de tehnologii de nivel mondial. O soluție de redresare economică ar fi folosirea acestora în scopuri civile, precum și stimularea exportului și în alte ramuri decât cea extractivă.

Piața bancară, financiară și de capital

Sistemul bancar este neprivatizat și din această cauză dominat de stat. Birocrația, slaba încredere a investitorilor în el după criza bancară din 1998 conduc, deocamdată la lipsa lui de eficiență.

Datorită sporirii prețului petrolului pe plan internațional, în ultimii 3 ani (mai 2001-mai 2003), rezervele valutare au crescut de 3,5 ori, de la 17,6 miliarde dolari SUA (minimumul critic, atins după mai mulți ani de criză, capabil să acopere importurile țării pe 3 luni), la 62,7 miliarde dolari SUA.

Sistemul bancar trebuie să devină un etalon de siguranță și încredere. Prioritățile sale sunt: participarea constructivă la reglarea pieței economice interne, reeșalonarea datoriei de 42 miliarde dolari SUA către țările creditoare din Clubul de la Paris (reeșalonare, căreia, Germania, cel mai mare creditor al Rusiei i se opune), precum și a celorlalte datorii contractate de Rusia în anii anteriori. Pentru aceasta, Banca centrală intenționează să vândă metale și pietre prețioase din rezerva de stat, în valoare de până la 32 miliarde ruble (cca 1 miliard dolari SUA).

În anul 2000, pentru prima dată după mulți ani, a fost obținut un excedent bugetar de 1,7 miliarde dolari (1,6 la sută din PIB), bazat în esență pe stabilitatea rublei.

Sistemul fiscal trece printr-o reformă care urmărește desființarea impozitului pe circulația mărfurilor, ceea ce ar însemna o premieră mondială în materie și reducerea impozitului pe salarii până la 35 la sută, valoare care este și așa destul de mare. Din motive financiare, cheltuielile militare s-au redus în ultimul deceniu cu 90 la sută, ajungând la doar 5 miliarde dolari SUA, față de cele peste 300 miliarde dolari anual pe care îi cheltuiesc SUA.

Cea mai mare companie din punct de vedere al capitalizării bursiere este Iukos, despre evoluția căreia s-ar putea scrie un roman de succes.

Marile afaceri și proiecte în curs de derulare sunt:

- Royal Dutch Shell (grup anglo-olandez) și Sibir Energy: 1,16 miliarde euro, pentru exploatarea unui câmp petrolifer în Siberia;
- Gazprom: 2,5 miliarde dolari SUA, pentru noul gazoduct care leagă estul de vestul Ucrainei (1.500 km);
- Gazprom: construirea de noi gazoducte și modernizarea celor existente, care fac joncțiunea cu Turkmenistanul.

Cele mai mari afaceri se află în faza de negociere; ele sunt legate de controlul transportului de petrol și gaze din Asia Centrală, foarte bogată în resurse energetice exploatabile cu tehnologia actuală. Este însă de notat că cele cinci state riverane bazinului caspic – Azerbaidjan, Iran, Kazahstan, Rusia și Turkmenistan – nu au reușit să ajungă la o înțelegere cu privire la împărțirea resurelor potențiale de gaze naturale și petrol din regiune. Investițiile în regiune avantajează considerabil companiile rusești, în pofida intervenției masive a SUA în jocul geopolitic. Este clar însă că cel ce va dirija și participa la exploatarea acestor resurse uriașe, va condue lumea în următorii 25 de ani !

Investiții străine

De-a lungul tranziției pe care o parcurge de la destrămarea URSS din 1991, totalul intrărilor de capital în Rusia a atins volumul foarte redus de 48,3 miliarde dolari SUA, din care un sfert au fost investiți în primele 6 luni din 2003; marea majoritate în sectorul extractiv și mai mult de jumătate în zona Moscovei. Au fost ani, precum intervalul 1997 – 2001, în care ieșirile de capital au fost mai mari decât intrările.

Noile măsuri adoptate de Guvern pentru atragerea investițiilor străine sunt:

- îmbunătățirea sistemului drepturilor de proprietate intelectuală;
- relaxarea regimului vamal;
- eliminarea impozitului de 5 la sută pe vânzările companiilor străine;
- reducerea TVA cu 10 la sută de la 1 ianuarie 2004.

Influența politicului

În anul 2000, noul – pe atunci - președinte al Rusiei, Vladimir Putin rostea o cuvântare importantă în fața camerelor reunite ale parlamentului rus. Două au fost tendințele interne care s-au desprins din cuvântarea sa: reforma regiunilor (bazată pe reducerea puterii liderilor regionali și reunirea tuturor regiunilor țării în favoarea unei strategii unice de dezvoltare a Rusiei) și reforma statului, a cărui ineficiență este principala cauză a îndelungatei crize economice. Statul trebuie “dezangajat” din economie și creat un mediu de afaceri eliberat de arbitrariul birocraților, în care statul să nu intervină. Prioritățile statului ar trebui să fie nu apărarea, ci, garantarea proprietății, concurenței și liberei inițiative, iar noile sale funcții să cuprindă crearea mecanismelor juridice și de reglare socială care să permită închiderea rapidă a întreprinderilor neperformante, eliminarea subvențiilor, reducerea fiscalității, diminuarea ponderii economiei subterane.

Sărăcia este constanta definitorie a tranziției ruse de la plan la piață, un nou experiment planetar efectuat cu precădere în această uriașă țară. O treime din populația Rusiei se află sub minimul de subzistență și regretă sistemul comunist. Mortalitatea depășește de două ori natalitatea, “vaste regiuni din țară sunt tot mai puțin populate” (primul ministru Mihail Kasianov, preluat de agenția Ria-Novosti în iunie 2000).

De trei ani Rusia parcuge cu precădere: o reformă bancară (“sistemul bancar trebuie să devină un etalon de siguranță și încredere” – premierul Mihail Kasianov); o reformă administrativă, de diminuare a birocrăției sistemului rus; o reformă fiscală, care prevede desființarea impozitului pe circulația mărfurilor, reducerea generală a impozitelor, inclusiv cel pe salarii și TVA. Despre reformele din economie și din zona morală, care sunt în opinia noastră precumpănitoare, din păcate, se vorbește încă timid la Moscova. Pentru ele trebuie, energie și consecvență, într-o formă echilibrată !

Nimeni nu uită însă că Rusia este cel mai mare producător de energie din lume, însă producția zăcămintelor care datează din epoca sovietică începe să scadă. Agenția Internațională a Energiei (IEA) a criticat Rusia pentru că nu investește în noi zăcăminte, amplasate în zonele foarte reci ale Siberiei.